T.C.
HATAY İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ
ÖLÇME ve DEĞERLENDİRME MERKEZİ

ABİDE 2016
AKADEMİK BECERİLERİN İZLENMESİ ve DEĞERLENDİRİLMESİ
8. SINIFLAR HATAY İL RAPORU

Hazırlayan
İL ÖDM EKİP ÜYELERİ

HATAY – 2018

ÖNSÖZ

Eğitim sisteminin izlenmesi ve değerlendirilmesi bir ülkenin vizyonunu yansıtır. İzleme ve değerlendirmelerin sonucunda geri bildirimler verilerek doğru uygulamalar desteklenir, geliştirilir, yenilikler plânlanır. Varsa olası eksikliklerin giderilmesine yönelik çalışmalar yapılır. Bu doğrultuda İl Millî Eğitim Müdürlüğümüz de izleme ve değerlendirme çalışmalarını titizlikle sürdürmektedir.

2014 yılından itibaren bakanlığımız, eğitim sistemimizin izlenmesi ve değerlendirilmesine ilişkin millî bir sistem geliştirmeyi plânlamıştır. Bu plan doğrultusunda 2016 yılında Akademik Becerilerin İzlenmesi ve Değerlendirilmesi (ABİDE) çalışmasının ilk uygulaması ülke genelinde gerçekleştirilmiştir. Bu uygulama 8.sınıf öğrencilerinin okulda öğrendikleri akademik becerileri günlük hayatta kullanabilme düzeylerinin ölçüldüğü bir araştırmadır. İlimizdeki eğitim öğretim faaliyetlerinin genel durumunu ortaya koyan bu rapor; sonraki süreçlerde ilimizin eğitim kalitesini arttırmaya yönelik çalışmalarda bize rehberlik edecektir.

Bakanlığımızın periyodik olarak gerçekleştireceği ve eğitim sistemi ile ilgili veri toplamayı hedeflediği bu çalışmanın ilimizin gelişimine katkı sağlamasını temenni ediyor; uygulama sürecinde özveriyle çalışan tüm ekibimize ve paydaşlarımıza teşekkür ediyorum.

Kemal KARAHAN
Hatay İl Millî Eğitim Müdürü

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM-1 ..... **5**

GİRİŞ 5

BÖLÜM-2 ..... **6**

BULGULAR 6

Türkçe Dersine İlişkin Bulgular *8*

Türkçe Başarısını Etkileyen Öğrenci Özellikleri 8

Anne Eğitim Düzeyi 8

Baba Eğitim Düzeyi 9

Eğitim Hedefi 9

Evdeki Kitap Sayısı 10

Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Katılma Durumu 11

Aile İlgisi ve Aile Baskısı 11

Akran Zorbalığına Maruz Kalma Durumu 12

Türkçe Başarısını Etkileyen Öğretmen Özellikleri 12

Öğretmenlerin Kıdemi ve Çalıştığı Okuldaki Hizmet Yılı 12

Öğretmenlerin Girmiş Oldukları Derslere İlişkin Görüşleri 13

Öğretmenlerin Ödevlerle İlgili Öğrencilere Geribildirimde Bulunma Durumları 14

Türkçe Başarısını Etkileyen Okul Özellikleri 14

Okul Türü 14

Sekizinci Sınıf Ortalama Sınıf Mevcudu 15

Okulun Bulunduğu Yer 15

Matematik Dersine İlişkin Bulgular *16*

Matematik Başarısını Etkileyen Öğrenci Özellikleri 16

Anne Eğitim Düzeyi 16

Baba Eğitim Düzeyi 17

Eğitim Hedefi 17

Evdeki Kitap Sayısı 18

Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Katılma Durumu 19

Aile İlgisi ve Aile Baskısı 19

Akran Zorbalığına Maruz Kalma Durumu 20

Matematik Başarısını Etkileyen Öğretmen Özellikleri 20

Öğretmenlerin Kıdemi ve Çalıştığı Okuldaki Hizmet Yılı 20

Öğretmenlerin Girmiş Oldukları Derslere İlişkin Görüşleri 20

Öğretmenlerin Ödevlerle İlgili Öğrencilere Geribildirimde Bulunma Durumları 22

Matematik Başarısını Etkileyen Okul Özellikleri 22

Okul Türü 22

Sekizinci Sınıf Ortalama Sınıf Mevcudu 23

Okulun Bulunduğu Yer 23

Fen Bilgisi Dersine İlişkin Bulgular *24*

Fen Bilgisi Başarısını Etkileyen Öğrenci Özellikleri 24
Anne Eğitim Düzeyi 24
Baba Eğitim Düzeyi 25
Eğitim Hedefi 25
Evdeki Kitap Sayısı 26
Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Katılma Durumu 27
Aile İlgisi ve Aile Baskısı 27
Akran Zorbalığına Maruz Kalma Durumu 28
Fen Bilgisi Başarısını Etkileyen Öğretmen Özellikleri 28
Öğretmenlerin Kıdemi ve Çalıştığı Okuldaki Hizmet Yılı 28
Öğretmenlerin Girmiş Oldukları Derslere İlişkin Görüşleri 29
Öğretmenlerin Ödevlerle İlgili Öğrencilere Geribildirimde Bulunma Durumları 30
Fen bilimleri Başarısını Etkileyen Okul Özellikleri 31
Okul Türü 31
Sekizinci Sınıf Ortalama Sınıf Mevcudu 31
Okulun Bulunduğu Yer 31
Sosyal Bilgiler Dersine İlişkin Bulgular *32*
Sosyal Bilgiler Başarısını Etkileyen Öğrenci Özellikleri 32
Anne Eğitim Düzeyi 32
Baba Eğitim Düzeyi 33
Eğitim Hedefi 34
Evdeki Kitap Sayısı 34
Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Katılma Durumu 35
Aile İlgisi ve Aile Baskısı 36
Akran Zorbalığına Maruz Kalma Durumu 36
Sosyal Bilgiler Başarısını Etkileyen Öğretmen Özellikleri 37
Öğretmenlerin Kıdemi ve Çalıştığı Okuldaki Hizmet Yılı 37
Öğretmenlerin Girmiş Oldukları Derslere İlişkin Görüşleri 37
Öğretmenlerin Ödevlerle İlgili Öğrencilere Geribildirimde Bulunma Durumları 38
Sosyal Bilgiler Başarısını Etkileyen Okul Özellikleri 39
Okul Türü 39
Sekizinci Sınıf Ortalama Sınıf Mevcudu 39
Okulun Bulunduğu Yer 40
BÖLÜM-3 .... **41**
TARTIŞMA VE SONUÇ 41

BÖLÜM-1

GİRİŞ

ABİDE uygulaması, ulusal bir izleme sınavı olup öğrencilerin okulda öğrendikleri akademik becerileri günlük hayatta kullanabilme düzeylerinin ölçüldüğü bir araştırmadır.

Öğrencilerin bilişsel becerilerini günlük hayata aktarma durumlarını tespit etmek ve öğrenci başarılarını etkileyen aile-öğretmen-okul özelliklerinin üst düzey becerilerle ilişkisini ortaya koymak ABİDE uygulamalarının öncelikli amaçlarındandır. Öğrenci başarısını arttırmaya yönelik hedef belirlemede gerçekçi, karşılaştırılabilir ve uygun bir ölçüt ortaya koymak da ABİDE uygulamalarının bir diğer amacıdır. Ülkemizde 2016 yılında ilki gerçekleştirilen ABİDE araştırması, ilimizde seçilen okullardaki 8. sınıf öğrencilerine başarı ile uygulanmıştır.

Hatay ili ABİDE-2016 raporu, uygulama neticesinde elde edilen veriler analiz edilerek ÖDM ekibimiz tarafından hazırlanmıştır. Rapor, ilimizin kendine özgü eğitim durumunu ortaya koyması bakımından önem taşımaktadır. Bu bağlamda raporun içeriğinden tüm paydaşlarımızın istifade etmesini temenni eder, saygılarımı sunarım.

Fahrettin ÖVER
Hatay İl Milli Eğitim Müdür Yardımcısı

BÖLÜM-2

BULGULAR

Hatay ilinin Türkçe, Matematik, Fen ve Sosyal Bilgiler dersi Abide-2016 başarı puan ortalamaları Tablo 2.1'de verilmiştir.

Tablo 2.1.
Hatay İlinin Derslere İlişkin Ortalama Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

Dersler	N	Minimum Puan	Maksimum Puan	$\bar{X}$
Türkçe	446	0	748.5	526.8
Matematik	446	0	740.5	529.1
Fen Bilgisi	446	0	749.1	532.5
Sosyal Bilgiler	446	0	731.3	525.1

Milli eğitim bakanlığı "temel altı, temel, orta, orta üstü ve ileri" olmak üzere beş yeterlik düzeyi belirlemiştir. Her ders için yeterlik düzeylerine ilişkin tanımlara Abide 2016 Türkiye raporundan ulaşılabilinir. Abide 2016 Türkiye raporunda belirtilen aralıklara göre Hatay ili Türkçe, Fen Bilgisi ve Sosyal Bilgiler ders ortalamaları orta üstü düzey aralığında; Matematik dersi ortalaması ise orta düzey aralığındadır.

Hatay ilindeki öğrencilerin Türkçe testine ait yeterlik düzeylerine göre dağılımı Tablo 2.2'de verilmiştir.

Tablo 2.2.
Türkçe Testine Ait Yeterlik Düzeylerine Göre Öğrencilerin Dağılımı

Yeterlik Düzeyi	N	Hatay %	Türkiye %
Temel altı	2	0.4	3.6
Temel	16	3.6	22.4
Orta	129	28.9	44.6
Orta üstü	139	31.2	23
İleri	160	35.9	6.4
Toplam	446	100	100

Tablo 2.2 incelendiğinde Türkçe dersinde Hatay'daki öğrencilerin %35.9'u ileri, %31.2'si orta üstü yeterlik düzeyindedir. Temel altı düzeyde sadece iki öğrenci bulunmaktadır. Türkiye verileriyle kıyaslandığında Hatay ilinin Türkçe başarısının oldukça iyi olduğu görülmektedir.

Hatay ilindeki öğrencilerin Matematik testine ait yeterlik düzeylerine göre dağılımı Tablo 2.3'te verilmiştir.

Tablo 2.3.
Matematik Testine Ait Yeterlik Düzeylerine Göre Öğrencilerin Dağılımı

Yeterlik Düzeyi	N	Hatay %	Türkiye %
Temel altı	9	2	26.4
Temel	82	18.5	33.6
Orta	183	41	28.7
Orta üstü	96	21.5	8.2
İleri	76	17	3.1
Toplam	446	100	100

Matematik dersinde Hatay ilindeki öğrencilerin %17'si ileri, %21.5'i orta üstü yeterlik düzeyindedir. Matematik dersinde öğrencilerin %2'si temel altı düzeyde kalmıştır. Türkiye sonuçlarıyla kıyaslandığında Hatay ilindeki öğrencilerin Matematik dersinde başarılı olduğu görülmektedir.

Hatay ilindeki öğrencilerin Fen Bilgisi testine ait yeterlik düzeylerine göre dağılımı Tablo 2.4'te verilmiştir.

Tablo 2.4.
Fen Bilgisi Testine Ait Yeterlik Düzeylerine Göre Öğrencilerin Dağılımı

Yeterlik Düzeyi	N	Hatay %	Türkiye %
Temel altı	5	1.1	17.9
Temel	68	15.2	34.4
Orta	120	26.9	33.3
Orta üstü	97	21.8	10.3
İleri	156	35	4.1
Toplam	446	100	100

Fen bilgisi dersinde Hatay ilindeki öğrencilerin %35'inin ileri, %21.8'inin orta üstü düzeyde olduğu görülmektedir. Fen Bilgisi dersinde öğrencilerin %1.1'i temel altı düzeyde kalmıştır. Türkiye sonuçlarıyla kıyaslandığında Hatay ilindeki öğrencilerin fen bilgisi dersinde oldukça başarılı olduğu görülmektedir.

Hatay ilindeki öğrencilerin Sosyal Bilgiler testine ait yeterlik düzeylerine göre dağılımı Tablo 2.5'te verilmiştir.

Tablo 2.5.
Sosyal Bilgiler Testine Ait Yeterlik Düzeylerine Göre Öğrencilerin Dağılımı

Yeterlik Düzeyi	N	Hatay %	Türkiye %
Temel altı	2	0.4	6.3
Temel	7	1.6	25.7
Orta	103	23.1	40.9
Orta üstü	104	23.3	16.8
İleri	230	51.6	10.3
Toplam	446	100	100

Tablo 2.5 incelendiğinde, Sosyal Bilgiler dersinde Hatay ilindeki öğrencilerin yarısından fazlasının (%51.6) ileri yeterlik düzeyinde olduğu görülmektedir. Öğrencilerin %23.3'ü orta üstü yeterlik düzeyindeyken, %0.4'ü temel altı düzeyde kalmıştır. Türkiye sonuçlarıyla kıyaslandığında Hatay ilindeki öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersinde oldukça başarılı olduğu görülmektedir.

Türkçe Dersine İlişkin Bulgular

Öğrencilerin Türkçe puanlarının cinsiyete göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 2.6.'da verilmiştir.

Tablo 2.6.
Öğrencilerin Türkçe Başarı Puanlarının Cinsiyete Göre t-Testi Sonuçları

Türkçe Puanı	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Erkek	221	517.39	102.03	444	-1.68	.095
Kız	225	532.72	90.98			

Hatay ilindeki erkek öğrencilerin Türkçe dersi ortalaması 517.03 iken kız öğrencilerin ortalaması 532.72'dir. Kız öğrencilerin Türkçe dersi başarı ortalaması erkek öğrencilerden fazla olmasına rağmen aradaki farkın anlamlı olmadığı (p>.05) görülmektedir.

Türkçe Başarısını Etkileyen Öğrenci Özellikleri

Öğrencilerin Türkçe testindeki başarılarının öğrenci anketinde yer alan değişkenlere göre nasıl değiştiğini belirlemek amacıyla ilgili değişkenler üzerinde analiz çalışmaları yürütülmüş ve elde edilen bulgular raporlaştırılmıştır.

Anne Eğitim Düzeyi

Anne eğitim düzeyine göre öğrencilerin Türkçe puanlarına ait betimsel istatistikleri Tablo 2.7'de verilmiştir.

Tablo 2.7.
Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Türkçe Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

Anne eğitim düzeyi	N	%	$\bar{X}$
Okula hiç gitmedi ya da ilkokul terk	44	10.6	480.4
İlkokul mezunu	194	46.7	510.5
Ortaokul mezunu	74	17.8	509.3
Lise mezunu	64	15.4	568.9
Yükseköğretim mezunu	39	9.5	597.1
Toplam	415	100	524.2

Anne eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin Türkçe puanlarının da arttığı görülmektedir. Türkçe dersinde yükseköğretim mezunu (ön lisans, lisans, lisansüstü) annelerin çocukları en yüksek ortalama puana sahipken ($\bar{X}$ = 597.1), eğitim kurumu mezunu olmayan annelerin çocukları ise en düşük ortalama puanına ($\bar{X}$ =480.4) sahiptir. Türkçe puanlarının anne eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan ANOVA sonuçları lise ve üzeri eğitime sahip anneler ile ortaokul ve altı eğitime sahip anneler arasında anlamlı fark olduğunu ortaya koymaktadır.

Baba Eğitim Düzeyi

Baba eğitim düzeyine göre öğrencilerin Türkçe puanlarına ait betimsel istatistikleri Tablo 2.8'de verilmiştir.

Tablo 2.8.
Baba Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Türkçe Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

Baba eğitim düzeyi	N	%	$\bar{X}$
Okula hiç gitmedi ya da ilkokul terk	7	1.7	468.9
İlkokul mezunu	144	35.3	488.7
Ortaokul mezunu	82	20.1	503
Lise mezunu	84	20.6	548
Yükseköğretim mezunu	91	22.3	590.3
Toplam	408	100	526.1

Anne eğitim düzeyinde olduğu gibi babanın eğitim düzeyi arttıkça da öğrencilerin Türkçe puanlarının arttığı görülmektedir. Türkçe dersinde yükseköğretim mezunu (ön lisans, lisans, lisansüstü) babaların çocukları en yüksek ortalama puana sahipken ($\bar{X}$ = 590.3), az sayıda da olsa eğitim kurumu mezunu olmayan babaların (N=7) çocukları ise en düşük ortalama puanına ($\bar{X}$ =468.9) sahiptir. Türkçe puanlarının baba eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan ANOVA sonuçları yükseköğretim mezunu babalar ile diğer tüm eğitim düzeylerine sahip babalar arasında anlamlı fark olduğunu ortaya koymaktadır. Yine lise mezunu babalar ile ortaokul ve ilkokul mezunu babaların çocuklarının Türkçe başarıları arasında anlamlı fark vardır.

Eğitim Hedefi

Eğitim hedefi değişkenine göre öğrencilerin Türkçe puanlarına ait betimsel istatistikler Tablo 2.9'da verilmiştir.

Tablo 2.9.
Eğitim Hedefi Değişkenine Göre Öğrencilerin Türkçe Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

Eğitim hedefi	N	%	Hatay Ortalama	Türkiye Ortalama
Liseyi bitirmek	41	9.8	421.86	409.6
Yüksekokul bitirmek	18	4.3	476.88	457.8
Üniversite bitirmek	247	58.8	521.27	498.9
Yüksek lisans veya doktora yapmak	114	27.1	577.93	549.8
Toplam	420	100	525.05	500.4

Türkçe testine ilişkin öğrenci ortalamaları, öğrencilerin eğitim hedeflerine göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının eğitim hedefi doktora ve yüksek lisans yapmak olan öğrencilere ait olduğu ($\bar{X}$ =577.93), en az puan ortalamasının ise eğitim hedefi liseyi bitirmek olan öğrencilere ait olduğu ($\bar{X}$=421.86) görülmektedir. Bununla birlikte, öğrencilerin Türkçe testi puanlarının eğitim hedeflerine göre anlamlı bir şekilde farklılık gösterdiği yapılan ANOVA analizi ile belirlenmiştir. Bu anlamlı farklılık hedefi yüksek lisans veya doktora yapmak olan öğrencilerle diğer tüm gruplar arasında çıkmıştır. Bu bulgular Türkiye geneli sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

Evdeki Kitap Sayısı

Evdeki kitap sayısına göre öğrencilerin Türkçe puanlarına ait betimsel istatistikler Tablo 2.10'da verilmiştir.

Tablo 2.10.
Evdeki Kitap Sayısına Göre Öğrencilerin Türkçe Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

Evdeki kitap sayısı	N	%	Hatay Ortalama	Türkiye Ortalama
0-5 kitap	39	10.1	467.04	446.2
6-15 kitap	110	28.4	487.21	475.6
16-50 kitap	116	30.1	530.53	511.4
51-80 kitap	47	12.2	546.18	528.4
81 ve üzeri kitap	74	19.2	576.77	547.2
Toplam	386	100	522.54	500

Türkçe testine ilişkin öğrenci ortalamaları, öğrencilerin evinde bulunan kitap sayısına göre incelendiğinde, en yüksek puan ortalamasının evlerinde 81 ve üzeri kitap olan öğrencilere ait ($\bar{X}$=576.77) iken en düşük puan ortalamasının ise evlerinde 0-5 kitap olan öğrencilere ($\bar{X}$=467.04) aittir. Öğrencinin evinde bulunan kitap sayısı arttıkça Türkçe puan ortalamasının arttığı görülmektedir. Buna ek olarak, ANOVA analizi sonuçları öğrencilerin Türkçe testi puanlarının

evdeki kitap sayısına göre anlamlı bir şekilde farklılık olduğunu göstermektedir. Bu anlamlı farklılık tüm ikili gruplar arasında vardır. Elde edilen sonuçların Türkiye geneli sonuçlarıyla örtüştüğü görülmektedir.

Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Katılma Durumu

Destekleme yetiştirme kurslarına (DYK) katılma durumuna göre öğrencilerin Türkçe puanlarına ait betimsel istatistikler Tablo 2.11'de verilmiştir.

Tablo 2.11.
DYK'ya Katılma Durumuna Göre Öğrencilerin Türkçe Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

DYK'ya Katılma Durumu	N	%	Hatay Ortalama	Türkiye Ortalama
Katılmadım	168	39.2	531.90	488.4
Yalnızca 1. dönem katıldım	45	10.5	500.95	488.26
Yalnızca 2. dönem katıldım	29	6.8	532.36	494.21
Her iki dönem de katıldım	187	43.5	525.42	514.17
Toplam	429	100	525.86	500.36

Türkçe testine ilişkin öğrenci ortalamaları DKY'ye katılma durumuna göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının yalnızca ikinci dönemde kursa katılan öğrencilere ait olduğu ($\bar{X}$ =532.36), en düşük puan ortalamasının ise kurslara yalnızca 1. dönem katılan öğrencilere ait olduğu ($\bar{X}$ =500.95) görülmektedir. Öğrencilerin DKY'ye katılma durumu ile Türkçe testi puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu bulgular Türkiye sonuçlarıyla benzerlik göstermemektedir. Türkiye geneli Türkçe testi puanlarının DYK'ya katılma durumuna göre anlamlı bir şekilde farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Hatay ilinde verilen kursların Türkiye genelinde verilen kurslar kadar etkili olmadığı söylenebilir.

Aile İlgisi ve Aile Baskısı

Öğrencilerin Türkçe testi puanları ile ailelerinin gösterdikleri ilgi ve aile baskısı arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla gerçekleştirilen korelasyon analizi neticesinde elde edilen sonuçlar Tablo 2.12'de görülmektedir.

Tablo 2.12.
Türkçe Puanları ile Aile İlgisi ve Aile Baskısı Arasındaki Korelasyonlar

	Türkçe başarı puanı
Aile İlgisi	.045
Aile Baskısı	-.096*

Öğrencilerin Türkçe testi puanları ile aile ilgisi arasında çok düşük düzeyde, pozitif yönde anlamlı olmayan bir ilişki varken, aile baskısı ile arasında negatif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Bir başka deyişle, aile baskısı arttıkça öğrencilerin Türkçe puanlarının az da olsa düşme eğilimi gösterdiği söylenebilir.

Akran Zorbalığına Maruz Kalma Durumu

Öğrencilerin Türkçe puanları ile akran zorbalığına maruz kalma durumları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan analiz sonucunda elde edilen sonuçlar Tablo 2.13'te görülmektedir.

Tablo 2.13.
Türkçe Puanları ile Akran Zorbalığına Maruz Kalma Durumları Arasındaki Korelasyon

	Türkçe Başarı Puanı
Akran Zorbalığı	-.069

Öğrencilerin Türkçe testi puanları ile akran zorbalığına maruz kalma durumları arasında negatif yönde bir ilişki olduğu görülmektedir. Bir başka deyişle, akran zorbalığına maruz kalma durumu arttıkça öğrencilerin Türkçe puanlarının az da olsa düşme eğilimi gösterdiği görülmektedir.

Türkçe Başarısını Etkileyen Öğretmen Özellikleri

Öğretmenlerin Kıdemi ve Çalıştığı Okuldaki Hizmet Yılı

Öğretmenlerin genel çalışma süreleri (kıdemleri) ve mevcut okuldaki çalışma süreleri ile öğrencilerin Türkçe testi puanları arasındaki ilişkileri belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizleri sonucunda elde edilen bulgular Tablo 2.14'te görülmektedir.

Tablo 2.14.
Öğrencilerin Türkçe Testi Puanları ile Öğretmenlerin Genel Çalışma Süresi ve Mevcut Okuldaki Çalışma Süresi Arasındaki Korelasyonlar

	Türkçe Başarı Puanı
Öğretmenlerin Kıdemi	.207
Mevcut Okuldaki Çalışma Yılı	.380*

Tablo 2.14'e göre, öğrencilerin Türkçe testi puanları ile öğretmenlerin mevcut okuldaki çalışma yılı arasında pozitif yönde ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bir başka deyişle, Türkçe öğretmenlerinin okuldaki çalışma yılı arttıkça öğrencilerin Türkçe testi puanlarının da artma eğilimi

gösterdiği belirtilebilir. Okuldaki çalışma yılı kadar olmasa da öğretmenlerin kıdemi arttıkça Türkçe başarı puanının arttığı da söylenebilir.

Öğretmenlerin Girmiş Oldukları Derslere İlişkin Görüşleri

Türkçe öğretmenlerinin girmiş oldukları derslerle ilgili görüşleri Tablo 2.15'te yer almaktadır.

Tablo 2.15.
Türkçe Öğretmenlerinin Girmiş Oldukları Derslere İlişkin Görüşleri

Maddeler	Kesinlikle Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Kararsızım		Kısmen Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1. Ders yüküm çok fazla	2	11.1	4	22.2	2	11.1	4	22.2	6	33.4
2. Ders öncesi hazırlık yaparım	15	83.3	2	11.1	1	5.6	0	0	0	0
3. Derse hazırlanmak için yeterli zamanım var	11	61.1	5	27.8	0	0	2	11.1	0	0
4.Öğrencilerle bire bir ilgilenmek için yeterli zamanım var	4	22.2	7	38.9	2	11.1	4	22.2	1	5.6
5.Ders programındaki değişikliklere ayak uydurabiliyorum	8	44.4	6	33.3	2	11.1	1	5.6	1	5.6
6. Çok fazla ders dışı iş yüküm bulunmaktadır	4	22.2	6	33.3	2	11.1	3	16.7	3	16.7

Tablo 2.15 incelendiğinde, "Ders yüküm çok fazla" ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 6 (%33.3) öğretmen bulunurken, bu ifadeye kısmen katılmayan ve hiç katılmayan 10 (%55.6) öğretmen bulunmaktadır. "Ders öncesi hazırlık yaparım" ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 17 (%94.4) öğretmen varken, bu ifadeye kısmen katılmayan ve hiç katılmayan öğretmen bulunmamaktadır. Öğretmenlerin büyük bir kısmının ders öncesi hazırlık yaptığı gözlenmektedir. "Derse hazırlanmak için yeterli zamanım var" ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 16 (%88.9) öğretmen bulunurken, bu ifadeye kısmen katılmayan 2 (%11.1) öğretmen vardır. Bu durumda öğretmenlerin büyük bir kısmının derse hazırlanmak için yeterince zamanlarının olduğu savunulabilir. "Öğrencilerle bire bir ilgilenmek için yeterli zamanım var" ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 11 (%61.1) öğretmen varken, bu görüşe kısmen katılmayan ya da hiç katılmayan 5 (%27.8) öğretmen vardır. Öğretmenlerin büyük bir kısmının öğrencilerle bire bir ilgilenmek için yeterli zamanının olduğu gözlenmektedir. "Ders programındaki değişikliklere ayak uydurabiliyorum" ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 14 (%77.7) öğretmen bulunurken, bu görüşe kısmen katılmayan ve hiç katılmayan 2 (%11.1) öğretmen bulunmaktadır. Öğretmenlerin büyük bir kısmının ders programındaki değişikliklere ayak uydurabildiği görülmektedir. "Çok fazla ders dışı yüküm var" ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle

katılan 10 (%55.5) öğretmen varken, bu ifadeye kısmen katılmayan ve hiç katılmayan 6 (%33.4) öğretmen bulunmaktadır.

Öğretmenlerin Ödevlerle İlgili Öğrencilere Geribildirimde Bulunma Durumları

Türkçe öğretmenlerinin verdikleri ödevlerle ilgili öğrencilere geri bildirimde bulunma durumlarına ilişkin görüşleri Tablo 2.16 'da yer almaktadır.

Tablo 2.16.
Türkçe Öğretmenlerinin Ev Ödevleriyle İlgili Öğrencilere Geri Bildirimde Bulunma Durumları

Maddeler	Her zaman ya da hemen hemen her zaman		Bazen		Hiç ya da neredeyse hiç	
	N	%	N	%	N	%
1. Ödevleri kontrol ederim ve öğrencilere geri bildirimde bulunurum	15	88.2	2	11.8	0	0
2. Öğrencilerin ödevlerini kendilerine kontrol ettiririm	2	11.8	5	29.4	10	58.8
3. Ödevleri sınıfta tartışırım	11	64.7	6	35.3	0	0
4. Ödevleri öğrencilerin ders notlarına katkı sağlayacak şekilde kullanırım	9	52.9	8	47.1	0	0
5. Öğrencilerin ödevlerini başka bir öğrenciye kontrol ettiririm	3	17.6	2	11.8	12	70.6

Tablo 2.16 incelendiğinde, Türkçe öğretmenlerinin hepsinin (%100) her zaman ya da bazen ödevleri kontrol ettiği ve öğrencilere geri bildirimde bulunduğu gözlenmektedir. Bununla birlikte öğretmenlerin hepsinin (%100) ödevleri her zaman ya da bazen sınıfta tartıştığı ve yine hepsinin (%100) ev ödevlerini her zaman ya da bazen öğrencilerin notlarına katkı sağlayacak şekilde kullandığı görülmektedir. Bununla birlikte öğretmenlerin az bir kısmı (%29.4) öğrencilerin ödevlerini her zaman ya da bazen başka bir öğrenciye kontrol ettirdiği gözlenmektedir.

Türkçe Başarısını Etkileyen Okul Özellikleri

Okul Türü

Okul türüne göre, Türkçe testine ilişkin okul ortalamaları Tablo 2.17'de verilmiştir.

Tablo 2.17.
Okul Türüne Göre Ortalama Türkçe Testi Puanları

Okul Türü	N	%	$\bar{X}$
Genel Ortaokul	14	93.3	519.89
İmam Hatip Ortaokulu	1	6.7	534.6
Toplam	15	100	520.85

Türkçe testine ilişkin okul ortalamaları, okul türüne göre incelendiğinde daha yüksek puan ortalamasının imam hatip ortaokullarına ait olduğu ($\bar{X}$=534.6), imam hatip ortaokullarını genel ortaokulların ($\bar{X}$=519.89) izlediği görülmektedir. Bununla birlikte, Türkçe testine ilişkin ortalama puanları bakımından okul türleri arasında anlamlı bir fark tespit edilememiştir.

Sekizinci Sınıf Ortalama Sınıf Mevcudu

Sekizinci sınıfların ortalama sınıf mevcuduna göre, Türkçe testine ilişkin okul ortalamaları Tablo 2.18'da verilmiştir

Tablo 2.18.
Sekizinci Sınıf Mevcudu Ortalamasına Göre Okulların Ortalama Türkçe Puanları

8. Sınıf Ortalama Sınıf Mevcudu	N	%	$\bar{X}$
25'ten az	5	33.3	520.7
25-30 arası	8	53.4	507
31-40 arası	2	13.3	576.68
Toplam	15	100	520.85

Okullara ait ortalama Türkçe testi puanları, sekizinci sınıf ortalama sınıf mevcuduna göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının, sınıf mevcudu ortalaması 31-40 arasında değişen okullarda olduğu (X=576.68), bu okulları sınıf mevcudu ortalaması 25'ten az olan okulların takip ettiği görülmektedir (X=520.7). En son sırada ise sınıf mevcudu ortalaması 25-30 arası olan okullar (X=507) yer almaktadır. Elde edilen istatistiki sonuçlar sınıf mevcutları arasındaki bu başarı farklılığın anlamlı olmadığını ortaya koymaktadır.

Okulun Bulunduğu Yer

Okulun bulunduğu yere göre, okulların ortalama Türkçe testi puanları Tablo 2.19'da verilmiştir.

Tablo 2.19.
Okulun Bulunduğu Yerleşim Birimine Göre Okulların Ortalama Türkçe Puanları

Okulun Bulunduğu Yer	N	%	$\bar{X}$
Şehir Merkezi	6	40	544.68
Kasaba, köy vb.	9	60	504.97
Toplam	15	100	520.85

Türkçe testine ait okul ortalamalarının yerleşim birimlerine göre durumu incelendiğinde, şehir merkezindeki okullara ait puan ortalamasının (X=544.68), kasaba ve köylerde bulunan okullara ait puan ortalamasına göre (X=504.97) daha yüksek olduğu görülmektedir. Ancak bulgular, Türkçe testi okul ortalamalarının yerleşim birimine göre anlamlı bir farklılık göstermediğini ortaya koymaktadır.

Matematik Dersine İlişkin Bulgular

Öğrencilerin Matematik puanlarının cinsiyete göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 2.20.'de verilmiştir.

Tablo 2.20.
Öğrencilerin Matematik Başarı Puanlarının Cinsiyete Göre t-Testi Sonuçları

Matematik Puanı	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Erkek	221	532.92	107.47	444	.785	.433
Kız	225	525.37	95.34			

Hatay ilindeki erkek öğrencilerin Matematik dersi ortalaması 532.92 iken kız öğrencilerin ortalaması 525.37'dir. Erkek öğrencilerin Matematik dersi başarı ortalaması kız öğrencilerden fazla olmasına rağmen aradaki farkın anlamlı olmadığı (p>.05) görülmektedir.

Matematik Başarısını Etkileyen Öğrenci Özellikleri

Öğrencilerin Matematik testindeki başarılarının öğrenci anketinde yer alan değişkenlere göre nasıl değiştiğini belirlemek amacıyla ilgili değişkenler üzerinde analiz çalışmaları yürütülmüş ve elde edilen bulgular raporlaştırılmıştır.

Anne Eğitim Düzeyi

Anne eğitim düzeyine göre öğrencilerin Matematik puanlarına ait betimsel istatistikleri Tablo 2.21'de verilmiştir.

Tablo 2.21.
Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Matematik *Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler*

Anne eğitim düzeyi	N	%	$\bar{X}$
Okula hiç gitmedi ya da ilkokul terk	44	10.6	491.36
İlkokul mezunu	194	46.8	514.01
Ortaokul mezunu	74	17.8	506.71
Lise mezunu	64	15.4	580.74
Yükseköğretim mezunu	39	9.4	586.96
Toplam	415	100	527.45

Ortaokul mezunu annelerin çocuklarının Matematik ortalaması ilkokulu mezunu annelerin çocuklarından düşük olsa da anne eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin Matematik puanlarının da arttığı görülmektedir. Matematik dersinde yükseköğretim mezunu (ön lisans, lisans, lisansüstü) annelerin çocukları en yüksek ortalama puana sahipken ($\bar{X}$ = 586.96), eğitim kurumu mezunu olmayan annelerin çocukları ise en düşük ortalama puanına ($\bar{X}$ =491.36) sahiptir. Matematik

puanlarının anne eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan ANOVA sonuçları lise ve üzeri eğitime sahip anneler ile ortaokul ve altı eğitime sahip anneler arasında anlamlı fark olduğunu ortaya koymaktadır.

Baba Eğitim Düzeyi

Baba eğitim düzeyine göre öğrencilerin Matematik puanlarına ait betimsel istatistikleri Tablo 2.22'de verilmiştir.

Tablo 2.22.
Baba Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Matematik *Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler*

Baba eğitim düzeyi	N	%	$\bar{X}$
Okula hiç gitmedi ya da ilkokul terk	7	1.7	451.80
İlkokul mezunu	144	35.3	492.31
Ortaokul mezunu	82	20.1	498.75
Lise mezunu	84	20.6	558.94
Yükseköğretim mezunu	91	22.3	590.31
Toplam	408	100	528.49

Anne eğitim düzeyinde olduğu gibi babanın eğitim düzeyi arttıkça da öğrencilerin Matematik puanlarının arttığı görülmektedir. Matematik dersinde yükseköğretim mezunu (ön lisans, lisans, lisansüstü) babaların çocukları en yüksek ortalama puana sahipken ($\bar{X}$ = 590.31), az sayıda da olsa eğitim kurumu mezunu olmayan babaların (N=7) çocukları ise en düşük ortalama puanına ($\bar{X}$ =451.80) sahiptir. Matematik puanlarının baba eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan ANOVA sonuçları lise ve üzeri eğitime sahip babalar ile ortaokul ve altı eğitime sahip babalar arasında anlamlı fark olduğunu ortaya koymaktadır.

Eğitim Hedefi

Eğitim hedefi değişkenine göre öğrencilerin Matematik puanlarına ait betimsel istatistikler Tablo 2.23'da verilmiştir.

Tablo 2.23.
Eğitim Hedefi Değişkenine Göre Öğrencilerin Matematik *Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler*

Eğitim hedefi	N	%	Hatay Ortalama	Türkiye Ortalama
Liseyi bitirmek	41	9.8	443.09	426.6
Yüksekokul bitirmek	18	4.3	492.31	458.4
Üniversite bitirmek	247	58.8	522.77	494.3
Yüksek lisans veya doktora yapmak	114	27.1	576.75	548.5
Toplam	420	100	528.35	499.3

Matematik testine ilişkin öğrenci ortalamaları, öğrencilerin eğitim hedeflerine göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının eğitim hedefi doktora ve yüksek lisans yapmak olan öğrencilere ait olduğu ($\bar{X}$ =576.75), en az puan ortalamasının ise eğitim hedefi liseyi bitirmek olan öğrencilere ait olduğu ($\bar{X}$ =443.09) görülmektedir. Öğrencilerin eğitim hedefleri arttıkça Matematik dersi puanlarının da arttığı görülmektedir. Bununla birlikte, öğrencilerin Matematik testi puanlarının eğitim hedeflerine göre anlamlı bir şekilde farklılık gösterdiği yapılan ANOVA analizi ile belirlenmiştir. Hedefi yüksek lisans veya doktora yapmak olan öğrencilerle diğer tüm gruplar arasında anlamlı farklılık çıkmıştır ayrıca hedefi liseyi bitirmek olan öğrencilerle üniversiteyi bitirmek olan öğrenciler arasında da anlamlı farklılık vardır. Bu bulgular Türkiye geneli sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

Evdeki Kitap Sayısı

Evdeki kitap sayısına göre öğrencilerin Matematik puanlarına ait betimsel istatistikler Tablo 2.24'da verilmiştir.

Tablo 2.24.
Evdeki Kitap Sayısına Göre Öğrencilerin Matematik *Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler*

Evdeki kitap sayısı	N	%	$\bar{X}$
0-5 kitap	39	10.1	492.72
6-15 kitap	110	28.5	488.82
16-50 kitap	116	30	532.46
51-80 kitap	47	12.2	549.23
81 ve üzeri kitap	74	19.2	566.18
Toplam	386	100	524.51

Matematik testine ilişkin öğrenci ortalamaları, öğrencilerin evinde bulunan kitap sayısına göre incelendiğinde, en yüksek puan ortalamasının evlerinde 81 ve üzeri kitap olan öğrencilere ait ($\bar{X}$ =566.18) iken en düşük puan ortalamasının ise evlerinde 6-15 kitap olan öğrencilere ($\bar{X}$ =488.82) aittir. Evdeki kitap sayısı 6-15 kitap olan öğrencilerin Matematik puan ortalaması evdeki kitap sayısı 0-5 olan öğrencilerin matematik testi ortalamasından düşük olsa da genel olarak öğrencinin evinde bulunan kitap sayısı arttıkça Matematik puan ortalamasının arttığı görülmektedir. Buna ek olarak, ANOVA analizi sonuçları öğrencilerin Matematik testi puanlarının evdeki kitap sayısına göre anlamlı bir şekilde farklılık olduğunu göstermektedir. Bu anlamlı farklılık 0-15 kitap sayısı ile 16 ve üzeri kitap sayısına sahip olan gruplar arasında vardır.

Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Katılma Durumu

Destekleme yetiştirme kurslarına (DYK) katılma durumuna göre öğrencilerin Matematik puanlarına ait betimsel istatistikler Tablo 2.25'te verilmiştir.

Tablo 2.25.
DYK'ya Katılma Durumuna Göre Öğrencilerin Matematik *Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler*

DYK'ya Katılma Durumu	N	%	Hatay Ortalama	Türkiye Ortalama
Katılmadım	159	37.2	529.81	491.33
Yalnızca 1. dönem katıldım	48	11.2	535.13	483.63
Yalnızca 2. dönem katıldım	33	7.7	526.01	488.02
Her iki dönem de katıldım	188	43.9	527.78	511.47
Toplam	428	100	529.22	499.3

Matematik testine ilişkin öğrenci ortalamaları DKY'ye katılma durumuna göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının yalnızca birinci dönemde kursa katılan öğrencilere ait olduğu ($\bar{X}$ =535.13), en düşük puan ortalamasının ise kurslara yalnızca ikinci dönem katılan öğrencilere ait olduğu ($\bar{X}$=526.01) görülmektedir. Öğrencilerin DKY'ye katılma durumu ile Matematik testi puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu bulgular Türkiye sonuçlarıyla benzerlik göstermemektedir. Türkiye geneli Matematik testi puanlarının DYK'ya katılma durumuna göre anlamlı bir şekilde farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Hatay ilinde verilen kursların Türkiye genelinde verilen kurslar kadar etkili olmadığı söylenebilir.

Aile İlgisi ve Aile Baskısı

Öğrencilerin Matematik testi puanları ile ailelerinin gösterdikleri ilgi ve aile baskısı arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla gerçekleştirilen korelasyon analizi neticesinde elde edilen sonuçlar Tablo 2.26'da görülmektedir.

Tablo 2.26.
Matematik *Puanları ile Aile İlgisi ve Aile Baskısı Arasındaki Korelasyonlar*

	Matematik başarı puanı
Aile İlgisi	.072
Aile Baskısı	-.052

Öğrencilerin Matematik testi puanları ile aile ilgisi arasında çok düşük düzeyde, pozitif yönde anlamlı olmayan bir ilişki varken, aile baskısı ile arasında negatif yönde çok düşük düzeyde anlamlı olmayan bir ilişki olduğu görülmektedir.

Akran Zorbalığına Maruz Kalma Durumu

Öğrencilerin Matematik puanları ile akran zorbalığına maruz kalma durumları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan analiz sonucunda elde edilen sonuçlar Tablo 2.27'de görülmektedir.

Tablo 2.27.
Matematik *Puanları ile Akran Zorbalığına Maruz Kalma Durumları Arasındaki Korelasyon*

	Matematik Başarı Puanı
Akran Zorbalığı	-.075

Öğrencilerin Matematik testi puanları ile akran zorbalığına maruz kalma durumları arasında negatif yönde bir ilişki olduğu görülmektedir. Bir başka deyişle, akran zorbalığına maruz kalma durumu arttıkça öğrencilerin Matematik puanlarının az da olsa düşme eğilimi gösterdiği görülmektedir.

Matematik Başarısını Etkileyen Öğretmen Özellikleri

Öğretmenlerin Kıdemi ve Çalıştığı Okuldaki Hizmet Yılı

Öğretmenlerin genel çalışma süreleri (kıdemleri) ve mevcut okuldaki çalışma süreleri ile öğrencilerin Matematik testi puanları arasındaki ilişkileri belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizleri sonucunda elde edilen bulgular Tablo 2.28'te görülmektedir.

Tablo 2.28.
Öğrencilerin Matematik *Testi Puanları ile Öğretmenlerin Genel Çalışma Süresi ve Mevcut Okuldaki Çalışma Süresi Arasındaki Korelasyonlar*

	Matematik Başarı Puanı
Öğretmenlerin Kıdemi	.189
Mevcut Okuldaki Çalışma Yılı	.449*

Tablo 2.28'de göre, öğrencilerin Matematik testi puanları ile öğretmenlerin mevcut okuldaki çalışma yılı arasında orta düzeyde, pozitif yönde ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bir başka deyişle, Matematik öğretmenlerinin okuldaki çalışma yılı arttıkça öğrencilerin Matematik testi puanlarının da artma eğilimi gösterdiği belirtilebilir. Okuldaki çalışma yılı kadar olmasa da öğretmenlerin kıdemi arttıkça Matematik başarı puanının arttığı da söylenebilir.

Öğretmenlerin Girmiş Oldukları Derslere İlişkin Görüşleri

Matematik öğretmenlerinin girmiş oldukları derslerle ilgili görüşleri Tablo 2.29'da yer almaktadır.

Tablo 2.29.
Matematik Öğretmenlerinin Girmiş Oldukları Derslere İlişkin Görüşleri

Maddeler	Kesinlikle Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Kararsızım		Kısmen Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1. Ders yüküm çok fazla	4	23.5	5	29.4	2	11.8	4	23.5	2	11.8
2. Ders öncesi hazırlık yaparım	12	70.6	5	29.4	0	0	0	0	0	0
3. Derse hazırlanmak için yeterli zamanım var	12	70.5	2	11.8	2	11.8	1	5.9	0	0
4.Öğrencilerle bire bir ilgilenmek için yeterli zamanım var	6	35.3	2	11.8	4	23.5	4	23.5	1	5.9
5.Ders programındaki değişikliklere ayak uydurabiliyorum	13	76.4	2	11.8	1	5.9	1	5.9	0	0
6. Çok fazla ders dışı iş yüküm bulunmaktadır	7	41.2	6	35.3	0	0	0	0	4	23.5

Tablo 2.29 incelendiğinde, “Ders yüküm çok fazla” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 9 (%52.9) öğretmen bulunurken, bu ifadeye kısmen katılmayan ve hiç katılmayan 6 (%35.3) öğretmen bulunmaktadır. “Ders öncesi hazırlık yaparım” ifadesine Matematik öğretmenlerinin tamamının kısmen ve kesinlikle 17 (%100) katıldığı görülmektedir. Öğretmenlerin büyük bir kısmının ders öncesi hazırlık yaptığı gözlenmektedir. “Derse hazırlanmak için yeterli zamanım var” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 14(%82.3) öğretmen bulunurken, bu ifadeye kısmen katılmayan 1 (%5.9) öğretmen vardır. Bu durumda öğretmenlerin büyük bir kısmının derse hazırlanmak için yeterince zamanlarının olduğu savunulabilir. “Öğrencilerle bire bir ilgilenmek için yeterli zamanım var” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 8 (%47.1) öğretmen varken, bu görüşe kısmen katılmayan ya da hiç katılmayan 5 (%29.4) öğretmen vardır. Öğretmenlerin yarıya yakınının öğrencilerle bire bir ilgilenmek için yeterli zamanının olduğu gözlenmektedir. “Ders programındaki değişikliklere ayak uydurabiliyorum” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 15 (%88.2) öğretmen bulunurken, bu görüşe kısmen katılmayan ve hiç katılmayan 1 (%5.9) öğretmen bulunmaktadır. Öğretmenlerin büyük bir kısmının ders programındaki değişikliklere ayak uydurabildiği görülmektedir. “Çok fazla ders dışı yüküm var” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 13 (%76.5) öğretmen varken, bu ifadeye hiç katılmayan 4 (%23.5) öğretmen bulunmaktadır.

Öğretmenlerin Ödevlerle İlgili Öğrencilere Geribildirimde Bulunma Durumları

Matematik öğretmenlerinin verdikleri ödevlerle ilgili öğrencilere geri bildirimde bulunma durumlarına ilişkin görüşleri Tablo 2.30 'da yer almaktadır.

Tablo 2.30.
Matematik Öğretmenlerinin Ev Ödevleriyle İlgili Öğrencilere Geri Bildirimde Bulunma Durumları

Maddeler	Her zaman ya da hemen hemen her zaman		Bazen		Hiç ya da neredeyse hiç	
	N	%	N	%	N	%
1. Ödevleri kontrol ederim ve öğrencilere geri bildirimde bulunurum	11	64.7	6	35.3	0	0
2. Öğrencilerin ödevlerini kendilerine kontrol ettiririm	5	29.4	2	11.8	10	58.8
3. Ödevleri sınıfta tartışırım	7	41.2	9	52.9	1	5.9
4. Ödevleri öğrencilerin ders notlarına katkı sağlayacak şekilde kullanırım	11	64.7	6	35.3	0	0
5. Öğrencilerin ödevlerini başka bir öğrenciye kontrol ettiririm	5	29.4	3	17.6	9	53

Tablo 2.30 incelendiğinde, Matematik öğretmenlerin hepsinin (%100) her zaman ya da bazen ödevleri kontrol ettiği ve öğrencilere geri bildirimde bulunduğu gözlenmektedir. Bununla birlikte öğretmenlerin çok büyük bir kısmının (%94.1) ödevleri her zaman ya da bazen sınıfta tartıştığı ve yine hepsinin (%100) ev ödevlerini her zaman ya da bazen öğrencilerin notlarına katkı sağlayacak şekilde kullandığı görülmektedir. Bununla birlikte öğretmenlerin belli bir kısmı (%47) öğrencilerin ödevlerini her zaman ya da bazen başka bir öğrenciye kontrol ettirdiği gözlenmektedir.

Matematik Başarısını Etkileyen Okul Özellikleri

Okul Türü

Okul türüne göre, Matematik testine ilişkin okul ortalamaları Tablo 2.31'de verilmiştir.

Tablo 2.31.
Okul Türüne Göre Ortalama Matematik Testi Puanları

Okul Türü	N	%	$\bar{X}$
Genel Ortaokul	14	93.3	524.17
İmam Hatip Ortaokulu	1	6.7	500.44
Toplam	15	100	522.59

Matematik testine ilişkin okul ortalamaları, okul türüne göre incelendiğinde daha yüksek puan ortalamasının genel ortaokullarına ait olduğu ($\bar{X}$=524.17), imam hatip ortaokullarının ($\bar{X}$ =500.44) genel ortaokulları izlediği görülmektedir. Bununla birlikte, Matematik testine ilişkin ortalama puanları bakımından okul türleri arasında anlamlı bir fark tespit edilememiştir.

Sekizinci Sınıf Ortalama Sınıf Mevcudu

Sekizinci sınıfların ortalama sınıf mevcuduna göre, Matematik testine ilişkin okul ortalamaları Tablo 2.32'de verilmiştir

Tablo 2.32.
Sekizinci Sınıf Mevcudu Ortalamasına Göre Okulların Ortalama Matematik Puanları

8. Sınıf Ortalama Sınıf Mevcudu	N	%	$\bar{X}$
25'ten az	5	33.3	522.83
25-30 arası	8	53.4	508.42
31-40 arası	2	13.3	578.69
Toplam	15	100	522.59

Okullara ait ortalama Matematik testi puanları, sekizinci sınıf ortalama sınıf mevcuduna göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının, sınıf mevcudu ortalaması 31-40 arasında değişen okullarda olduğu (X=578.69), bu okulları sınıf mevcudu ortalaması 25'ten az olan okulların takip ettiği görülmektedir (X=522.83). En son sırada ise sınıf mevcudu ortalaması 25-30 arası olan okullar (X=508.42) yer almaktadır. Elde edilen istatistiki sonuçlar sınıf mevcutları arasındaki bu başarı farklılığın anlamlı olmadığını ortaya koymaktadır.

Okulun Bulunduğu Yer

Okulun bulunduğu yere göre, okulların ortalama Matematik testi puanları Tablo 2.33'da verilmiştir.

Tablo 2.33.
Okulun Bulunduğu Yerleşim Birimine Göre Okulların Ortalama Matematik Puanları

Okulun Bulunduğu Yer	N	%	$\bar{X}$
Şehir Merkezi	6	40	541.61
Kasaba, köy vb.	9	60	509.91
Toplam	15	100	522.59

Matematik testine ait okul ortalamalarının yerleşim birimlerine göre durumu incelendiğinde, şehir merkezindeki okullara ait puan ortalamasının (X=541.61), kasaba ve köylerde bulunan okullara ait puan ortalamasına göre (X=509.91) daha yüksek olduğu görülmektedir. Ancak bulgular, Matematik testi okul ortalamalarının yerleşim birimine göre anlamlı bir farklılık göstermediğini ortaya koymaktadır.

Fen Bilgisi Dersine İlişkin Bulgular

Öğrencilerin Fen Bilgisi puanlarının cinsiyete göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 2.34.'te verilmiştir.

Tablo 2.34.
Öğrencilerin Fen Bilgisi Başarı Puanlarının Cinsiyete Göre t-Testi Sonuçları

Fen Bilgisi Puanı	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Erkek	221	524.01	98.17	444	-.609	.543
Kız	225	529.44	90.13			

Hatay ilindeki erkek öğrencilerin Fen Bilgisi dersi ortalaması 524.01 iken kız öğrencilerin ortalaması 529.44'tür. Kız öğrencilerin Fen Bilgisi dersi başarı ortalaması erkek öğrencilerden fazla olmasına rağmen aradaki farkın anlamlı olmadığı (p>.05) görülmektedir.

Fen Bilgisi Başarısını Etkileyen Öğrenci Özellikleri

Öğrencilerin Fen Bilgisi testindeki başarılarının öğrenci anketinde yer alan değişkenlere göre nasıl değiştiğini belirlemek amacıyla ilgili değişkenler üzerinde analiz çalışmaları yürütülmüş ve elde edilen bulgular raporlaştırılmıştır.

Anne Eğitim Düzeyi

Anne eğitim düzeyine göre öğrencilerin Fen Bilgisi puanlarına ait betimsel istatistikleri Tablo 2.35'te verilmiştir.

Tablo 2.35.
Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Fen Bilgisi Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

Anne eğitim düzeyi	N	%	$\bar{X}$
Okula hiç gitmedi ya da ilkokul terk	44	10.6	494.95
İlkokul mezunu	194	46.7	514.69
Ortaokul mezunu	74	17.8	509.1
Lise mezunu	64	15.4	561.61
Yükseköğretim mezunu	39	9.5	592.93
Toplam	415	100	526.19

Her ne kadar ortaokul mezunu annelerin çocuklarının Fen Bilgisi dersi başarısı ilkokul mezunu annelerinkinden düşük olsa da anne eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin Fen Bilgisi puanlarının da arttığı görülmektedir. Fen Bilgisi dersinde yükseköğretim mezunu (ön lisans, lisans, lisansüstü) annelerin çocukları en yüksek ortalama puana sahipken ($\bar{X}$ = 592.93), eğitim kurumu

mezunu olmayan annelerin çocukları ise en düşük ortalama puanına ($\bar{X}$=494.95) sahiptir. Fen Bilgisi puanlarının anne eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan ANOVA sonuçları lise ve üzeri eğitime sahip anneler ile ortaokul ve altı eğitime sahip anneler arasında anlamlı fark olduğunu ortaya koymaktadır.

Baba Eğitim Düzeyi

Baba eğitim düzeyine göre öğrencilerin Fen Bilgisi puanlarına ait betimsel istatistikleri Tablo 2.36'da verilmiştir.

Tablo 2.36.
Baba Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Fen Bilgisi Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

Baba eğitim düzeyi	N	%	$\bar{X}$
Okula hiç gitmedi ya da ilkokul terk	7	1.7	493.1
İlkokul mezunu	144	35.3	492.06
Ortaokul mezunu	82	20.1	502.58
Lise mezunu	84	20.6	551.72
Yükseköğretim mezunu	91	22.3	583.83
Toplam	408	100	526.95

Her ne kadar ilkokul mezunu babaların çocuklarının Fen Bilgisi dersi başarısı okula hiç gitmeyen babalarınkinden düşük olsa da baba eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin Fen Bilgisi puanlarının da arttığı görülmektedir. Fen Bilgisi dersinde yükseköğretim mezunu (ön lisans, lisans, lisansüstü) babaların çocukları en yüksek ortalama puana sahipken ($\bar{X}$ = 583.83), ilkokul mezunu babaların (N=144) çocukları ise en düşük ortalama puana ($\bar{X}$=492.06) sahiptir. Fen Bilgisi puanlarının baba eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan ANOVA sonuçları yükseköğretim mezunu babalar ile ortaokul ve altı eğitim düzeylerine sahip babalar arasında anlamlı fark olduğunu ortaya koymaktadır. Yine lise mezunu babalar ile ortaokul ve altı eğitim düzeyine sahip babaların çocuklarının Fen Bilgisi başarıları arasında anlamlı fark vardır.

Eğitim Hedefi

Eğitim hedefi değişkenine göre öğrencilerin Fen Bilgisi puanlarına ait betimsel istatistikler Tablo 2.37'de verilmiştir.

Tablo 2.37.
Eğitim Hedefi Değişkenine Göre Öğrencilerin Fen Bilgisi Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

Eğitim hedefi	N	%	Hatay Ortalama	Türkiye Ortalama
Liseyi bitirmek	41	9.8	440.99	416.5
Yüksekokul bitirmek	18	4.3	480.85	456.3
Üniversite bitirmek	247	58.8	522.53	497.3
Yüksek lisans veya doktora yapmak	114	27.1	574.40	550.6
Toplam	420	100	526.86	500.4

Fen Bilgisi testine ilişkin öğrenci ortalamaları, öğrencilerin eğitim hedeflerine göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının eğitim hedefi doktora ve yüksek lisans yapmak olan öğrencilere ait olduğu ($\bar{X}$ =574.40), en az puan ortalamasının ise eğitim hedefi liseyi bitirmek olan öğrencilere ait olduğu ($\bar{X}$ =440.99) görülmektedir. Bununla birlikte, öğrencilerin Fen Bilgisi testi puanlarının eğitim hedeflerine göre anlamlı bir şekilde farklılık gösterdiği yapılan ANOVA analizi ile belirlenmiştir. Bu anlamlı farklılık hedefi yüksek lisans veya doktora yapmak olan öğrencilerle diğer tüm gruplar arasında çıkmıştır. Elde edilen sonuçların Türkiye geneli sonuçlarıyla örtüştüğü görülmektedir.

Evdeki Kitap Sayısı

Evdeki kitap sayısına göre öğrencilerin Fen Bilgisi puanlarına ait betimsel istatistikler Tablo 2.38'de verilmiştir.

Tablo 2.38.
Evdeki Kitap Sayısına Göre Öğrencilerin Fen Bilgisi Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

Evdeki kitap sayısı	N	%	Hatay Ortalama	Türkiye Ortalama
0-5 kitap	39	10.1	495.16	451.3
6-15 kitap	110	28.4	491.20	477.6
16-50 kitap	116	30.1	530.61	510.3
51-80 kitap	47	12.2	545.89	522.6
81 ve üzeri kitap	74	19.2	566.87	547.1
Toplam	386	100	524.61	500.2

Fen Bilgisi testine ilişkin öğrenci ortalamaları, öğrencilerin evinde bulunan kitap sayısına göre incelendiğinde, en yüksek puan ortalamasının evlerinde 81 ve üzeri kitap olan öğrencilere ait ($\bar{X}$ =566.87) iken en düşük puan ortalamasının ise evlerinde 6-15 kitap olan öğrencilere ($\bar{X}$ =491.20) aittir. Evdeki kitap sayısı 6-15 kitap olan öğrencilerin Fen Bilgisi puan ortalaması

evdeki kitap sayısı 0-5 olan öğrencilerin Fen Bilgisi testi ortalamasından düşük olsa da genel olarak öğrencinin evinde bulunan kitap sayısı arttıkça Fen Bilgisi puan ortalamasının arttığı görülmektedir. Buna ek olarak, ANOVA analizi sonuçları öğrencilerin Fen Bilgisi testi puanlarının evdeki kitap sayısına göre anlamlı bir şekilde farklılık olduğunu göstermektedir. Bu anlamlı farklılık 0-15 kitap sayısı ile 16 ve üzeri kitap sayısına sahip olan gruplar arasında vardır. Bu bulgular Türkiye geneli sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Katılma Durumu

Destekleme yetiştirme kurslarına (DYK) katılma durumuna göre öğrencilerin Fen Bilgisi puanlarına ait betimsel istatistikler Tablo 2.39'da verilmiştir.

Tablo 2.39.
DYK'ya Katılma Durumuna Göre Öğrencilerin Fen Bilgisi Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

DYK'ya Katılma Durumu	N	%	Hatay Ortalama	Türkiye Ortalama
Katılmadım	168	39.2	530.81	488.13
Yalnızca 1. dönem katıldım	45	10.5	501.99	482.02
Yalnızca 2. dönem katıldım	29	6.8	541.07	488.7
Her iki dönem de katıldım	187	43.5	528.42	516.56
Toplam	429	100	527.51	500.3

Fen Bilgisi testine ilişkin öğrenci ortalamaları DKY'ye katılma durumuna göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının yalnızca ikinci dönemde kursa katılan öğrencilere ait olduğu ($\bar{X}$=541.07), en düşük puan ortalamasının ise kurslara yalnızca 1. dönem katılan öğrencilere ait olduğu ($\bar{X}$=501.99) görülmektedir. Öğrencilerin DKY'ye katılma durumu ile Fen Bilgisi testi puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu bulgular Türkiye sonuçlarıyla benzerlik göstermemektedir. Türkiye geneli Fen Bilgisi testi puanlarının DYK'ya katılma durumuna göre anlamlı bir şekilde farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Hatay ilinde verilen kursların Türkiye genelinde verilen kurslar kadar etkili olmadığı söylenebilir.

Aile İlgisi ve Aile Baskısı

Öğrencilerin Fen Bilgisi testi puanları ile ailelerinin gösterdikleri ilgi ve aile baskısı arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla gerçekleştirilen korelasyon analizi neticesinde elde edilen sonuçlar Tablo 2.40'ta görülmektedir.

Tablo 2.40.
Fen Bilgisi Puanları ile Aile İlgisi ve Aile Baskısı Arasındaki Korelasyonlar

	Fen Bilgisi başarı puanı
Aile İlgisi	.083
Aile Baskısı	-.116*

Öğrencilerin Fen Bilgisi testi puanları ile aile ilgisi arasında çok düşük düzeyde, pozitif yönde anlamlı olmayan bir ilişki varken, aile baskısı ile arasında negatif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir. Bir başka deyişle, aile baskısı arttıkça öğrencilerin Fen Bilgisi puanlarının az da olsa düşme eğilimi gösterdiği söylenebilir.

Akran Zorbalığına Maruz Kalma Durumu

Öğrencilerin Fen Bilgisi puanları ile akran zorbalığına maruz kalma durumları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan analiz sonucunda elde edilen sonuçlar Tablo 2.41'de görülmektedir

Tablo 2.41.
Fen Bilgisi Puanları ile Akran Zorbalığına Maruz Kalma Durumları Arasındaki Korelasyon

	Fen Bilgisi Başarı Puanı
Akran Zorbalığı	-.087

Öğrencilerin Fen Bilgisi testi puanları ile akran zorbalığına maruz kalma durumları arasında negatif yönde bir ilişki olduğu görülmektedir. Bir başka deyişle, akran zorbalığına maruz kalma durumu arttıkça öğrencilerin Fen Bilgisi puanlarının az da olsa düşme eğilimi gösterdiği görülmektedir.

Fen Bilgisi Başarısını Etkileyen Öğretmen Özellikleri

Öğretmenlerin Kıdemi ve Çalıştığı Okuldaki Hizmet Yılı

Öğretmenlerin genel çalışma süreleri (kıdemleri) ve mevcut okuldaki çalışma süreleri ile öğrencilerin Fen Bilgisi testi puanları arasındaki ilişkileri belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizleri sonucunda elde edilen bulgular Tablo 2.42'de görülmektedir.

Tablo 2.42.
Öğrencilerin Fen Bilgisi Testi Puanları ile Öğretmenlerin Genel Çalışma Süresi ve Mevcut Okuldaki Çalışma Süresi Arasındaki Korelasyonlar

	Fen Bilgisi Başarı Puanı
Öğretmenlerin Kıdemi	.094
Mevcut Okuldaki Çalışma Yılı	.414*

Tablo 2.42'ye göre, öğrencilerin Fen Bilgisi testi puanları ile öğretmenlerin mevcut okuldaki çalışma yılı arasında pozitif yönde, orta düzeyde ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bir başka deyişle, Fen Bilgisi öğretmenlerinin okuldaki çalışma yılı arttıkça öğrencilerin Fen Bilgisi testi puanlarının da artma eğilimi gösterdiği belirtilebilir. Okuldaki çalışma yılı kadar olmasa da öğretmenlerin kıdemi arttıkça Fen Bilgisi başarı puanının arttığı da söylenebilir.

Öğretmenlerin Girmiş Oldukları Derslere İlişkin Görüşleri

Fen Bilgisi öğretmenlerinin girmiş oldukları derslerle ilgili görüşleri Tablo 2.43'te yer almaktadır.

Tablo 2.43.
Fen Bilgisi Öğretmenlerinin Girmiş Oldukları Derslere İlişkin Görüşleri

Maddeler	Kesinlikle Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Kararsızım		Kısmen Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1. Ders yüküm çok fazla	5	29.4	7	41.1	2	11.8	1	5.9	2	11.8
2. Ders öncesi hazırlık yaparım	10	58.8	5	29.4	1	5.9	1	5.9	0	0
3. Derse hazırlanmak için yeterli zamanım var	6	35.3	7	41.1	3	17.7	1	5.9	0	0
4.Öğrencilerle bire bir ilgilenmek için yeterli zamanım var	4	23.5	6	35.3	2	11.8	5	29.4	0	0
5.Ders programındaki değişikliklere ayak uydurabiliyorum	11	64.7	4	23.5	1	5.9	1	5.9	0	0
6. Çok fazla ders dışı iş yüküm bulunmaktadır	8	47	4	23.5	2	11.8	2	11.8	1	5.9

Tablo 2.43 incelendiğinde, "Ders yüküm çok fazla" ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 12 (%70.5) öğretmen bulunurken, bu ifadeye kısmen katılmayan ve hiç katılmayan 3 (%17.7) öğretmen bulunmaktadır. "Ders öncesi hazırlık yaparım" ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 15 (%88.2) öğretmen varken, bu ifadeye kısmen katılmayan ve hiç katılmayan 1 (%5.9) öğretmen bulunmaktadır. Öğretmenlerin büyük bir kısmının ders öncesi hazırlık yaptığı gözlenmektedir. "Derse hazırlanmak için yeterli zamanım var" ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 13 (%76.4) öğretmen bulunurken, bu ifadeye kısmen katılmayan 1 (%5.9) öğretmen vardır. Bu durumda öğretmenlerin büyük bir kısmının derse hazırlanmak için yeterince zamanlarının olduğu savunulabilir. "Öğrencilerle bire bir ilgilenmek için yeterli zamanım var" ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 10 (%58.8) öğretmen varken, bu görüşe kısmen katılmayan ya da hiç katılmayan 5 (%29.4) öğretmen vardır. Öğretmenlerin büyük bir kısmının öğrencilerle bire bir

ilgilenmek için yeterli zamanının olduğu gözlenmektedir. “Ders programındaki değişikliklere ayak uydurabiliyorum” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 15 (%88.2) öğretmen bulunurken, bu görüşe kısmen katılmayan ve hiç katılmayan 1 (%5.9) öğretmen bulunmaktadır. Öğretmenlerin büyük bir kısmının ders programındaki değişikliklere ayak uydurabildiği görülmektedir. “Çok fazla ders dışı yüküm var” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 12 (%70.5) öğretmen varken, bu ifadeye kısmen katılmayan ve hiç katılmayan 3 (%17.7) öğretmen bulunmaktadır.

Öğretmenlerin Ödevlerle İlgili Öğrencilere Geribildirimde Bulunma Durumları

Fen Bilgisi öğretmenlerinin verdikleri ödevlerle ilgili öğrencilere geri bildirimde bulunma durumlarına ilişkin görüşleri Tablo 2.44 ’te yer almaktadır.

Tablo 2.44.
Fen Bilgisi Öğretmenlerinin Ev Ödevleriyle İlgili Öğrencilere Geri Bildirimde Bulunma Durumları

Maddeler	Her zaman ya da hemen hemen her zaman		Bazen		Hiç ya da neredeyse hiç	
	N	%	N	%	N	%
1. Ödevleri kontrol ederim ve öğrencilere geri bildirimde bulunurum	15	88.2	2	11.8	0	0
2. Öğrencilerin ödevlerini kendilerine kontrol ettiririm	5	29.4	5	29.4	7	41.2
3. Ödevleri sınıfta tartışırım	11	64.7	6	35.3	0	0
4. Ödevleri öğrencilerin ders notlarına katkı sağlayacak şekilde kullanırım	11	64.7	5	29.4	1	5.9
5. Öğrencilerin ödevlerini başka bir öğrenciye kontrol ettiririm	2	11.8	5	29.4	10	58.8

Tablo 2.44 incelendiğinde, Fen Bilgisi öğretmenlerinin hepsinin (%100) her zaman ya da bazen ödevleri kontrol ettiği ve öğrencilere geri bildirimde bulunduğu gözlenmektedir. Bununla birlikte öğretmenlerin hepsinin (%100) ödevleri her zaman ya da bazen sınıfta tartıştığı ve yine büyük çoğunluğunun (%94.1) ev ödevlerini her zaman ya da bazen öğrencilerin notlarına katkı sağlayacak şekilde kullandığı görülmektedir. Bununla birlikte öğretmenlerin yarıya yakını (%41.2) öğrencilerin ödevlerini her zaman ya da bazen başka bir öğrenciye kontrol ettirdiği gözlenmektedir.

Fen bilimleri Başarısını Etkileyen Okul Özellikleri

Okul Türü

Okul türüne göre, Fen Bilgisi testine ilişkin okul ortalamaları Tablo 2.45'te verilmiştir.

Tablo 2.45.
Okul Türüne Göre Ortalama Fen Bilgisi Testi Puanları

Okul Türü	N	%	$\bar{X}$
Genel Ortaokul	14	93.3	522.49
İmam Hatip Ortaokulu	1	6.7	494.22
Toplam	15	100	520.61

Fen Bilgisi testine ilişkin okul ortalamaları, okul türüne göre incelendiğinde daha düşük puan ortalamasının imam hatip ortaokullarına ait olduğu ($\bar{X}$=494.22), genel ortaokulların puan ortalamasının ($\bar{X}$=522.49) daha yüksek olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, Fen Bilgisi testine ilişkin ortalama puanları bakımından okul türleri arasında anlamlı bir fark tespit edilememiştir.

Sekizinci Sınıf Ortalama Sınıf Mevcudu

Sekizinci sınıfların ortalama sınıf mevcuduna göre, Fen Bilgisi testine ilişkin okul ortalamaları Tablo 2.46'da verilmiştir

Tablo 2.46.
Sekizinci Sınıf Mevcudu Ortalamasına Göre Okulların Ortalama Fen Bilgisi Puanları

8. Sınıf Ortalama Sınıf Mevcudu	N	%	$\bar{X}$
25'ten az	5	33.3	523.22
25-30 arası	8	53.4	507.81
31-40 arası	2	13.3	565.29
Toplam	15	100	520.61

Okullara ait ortalama Fen Bilgisi testi puanları, sekizinci sınıf ortalama sınıf mevcuduna göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının, sınıf mevcudu ortalaması 31-40 arasında değişen okullarda olduğu (X=565.29), bu okulları sınıf mevcudu ortalaması 25'ten az olan okulların takip ettiği görülmektedir (X=523.22). En son sırada ise sınıf mevcudu ortalaması 25-30 arası olan okullar (X=507.81) yer almaktadır. Elde edilen istatistiki sonuçlar sınıf mevcutları arasındaki bu başarı farklılığın anlamlı olmadığını ortaya koymaktadır.

Okulun Bulunduğu Yer

Okulun bulunduğu yere göre, okulların ortalama Fen Bilgisi testi puanları Tablo 2.47'de verilmiştir.

Tablo 2.47.
Okulun Bulunduğu Yerleşim Birimine Göre Okulların Ortalama Fen Bilgisi Puanları

Okulun Bulunduğu Yer	N	%	$\bar{X}$
Şehir Merkezi	6	40	538.22
Kasaba, köy vb.	9	60	508.87
Toplam	15	100	520.61

Fen Bilgisi testine ait okul ortalamalarının yerleşim birimlerine göre durumu incelendiğinde, şehir merkezindeki okullara ait puan ortalamasının (X=538.22), kasaba ve köylerde bulunan okullara ait puan ortalamasına göre (X=508.87) daha yüksek olduğu görülmektedir. Ancak bulgular, Fen Bilgisi testi okul ortalamalarının yerleşim birimine göre anlamlı bir farklılık göstermediğini ortaya koymaktadır.

Sosyal Bilgiler Dersine İlişkin Bulgular

Öğrencilerin Sosyal Bilgiler puanlarının cinsiyete göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 2.48.'de verilmiştir.

Tablo 2.48.
Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Başarı Puanlarının Cinsiyete Göre t-Testi Sonuçları

Sosyal Bilgiler Puanı	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
Erkek	221	532.59	100.95	444	.10	.992
Kız	225	532.50	85.80			

Hatay ilindeki erkek öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersi ortalaması 532.59 iken kız öğrencilerin ortalaması 532.50'dir. Erkek ve kız öğrencilerin Sosyal Bilgiler dersi başarı ortalaması birbirine çok yakın olduğundan aralarında anlamlı fark (p>.05) tespit edilememiştir.

Sosyal Bilgiler Başarısını Etkileyen Öğrenci Özellikleri

Öğrencilerin Sosyal Bilgiler testindeki başarılarının öğrenci anketinde yer alan değişkenlere göre nasıl değiştiğini belirlemek amacıyla ilgili değişkenler üzerinde analiz çalışmaları yürütülmüş ve elde edilen bulgular raporlaştırılmıştır.

Anne Eğitim Düzeyi

Anne eğitim düzeyine göre öğrencilerin Sosyal Bilgiler puanlarına ait betimsel istatistikleri Tablo 2.49'de verilmiştir.

Tablo 2.49.
Anne Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Sosyal Bilgiler *Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler*

Anne eğitim düzeyi	N	%	$\bar{X}$
Okula hiç gitmedi ya da ilkokul terk	44	10.6	501.61
İlkokul mezunu	194	46.8	523.61
Ortaokul mezunu	74	17.8	514.24
Lise mezunu	64	15.4	565.77
Yükseköğretim mezunu	39	9.4	593.28
Toplam	415	100	532.65

Ortaokul mezunu annelerin çocuklarının Sosyal Bilgiler ortalaması ilkokulu mezunu annelerin çocuklarından düşük olsa da anne eğitim düzeyi arttıkça öğrencilerin Sosyal Bilgiler puanlarının da arttığı görülmektedir. Sosyal Bilgiler dersinde yükseköğretim mezunu (ön lisans, lisans, lisansüstü) annelerin çocukları en yüksek ortalama puana sahipken ($\bar{X}$ = 593.28), eğitim kurumu mezunu olmayan annelerin çocukları ise en düşük ortalama puanına ($\bar{X}$ =501.61) sahiptir. Sosyal Bilgiler puanlarının anne eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan ANOVA sonuçları lise ve üzeri eğitime sahip anneler ile ortaokul ve altı eğitime sahip anneler arasında anlamlı fark olduğunu ortaya koymaktadır.

Baba Eğitim Düzeyi

Baba eğitim düzeyine göre öğrencilerin Sosyal Bilgiler puanlarına ait betimsel istatistikleri Tablo 2.50'de verilmiştir.

Tablo 2.50.
Baba Eğitim Düzeyine Göre Öğrencilerin Sosyal Bilgiler *Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler*

Baba eğitim düzeyi	N	%	$\bar{X}$
Okula hiç gitmedi ya da ilkokul terk	7	1.7	469.75
İlkokul mezunu	144	35.3	501.82
Ortaokul mezunu	82	20.1	506.55
Lise mezunu	84	20.6	561.29
Yükseköğretim mezunu	91	22.3	586.20
Toplam	408	100	533.28

Anne eğitim düzeyinde olduğu gibi babanın eğitim düzeyi arttıkça da öğrencilerin Sosyal Bilgiler puanlarının arttığı görülmektedir. Sosyal Bilgiler dersinde yükseköğretim mezunu (ön lisans, lisans, lisansüstü) babaların çocukları en yüksek ortalama puana sahipken ($\bar{X}$ = 586.20), az sayıda da olsa eğitim kurumu mezunu olmayan babaların (N=7) çocukları ise en düşük ortalama puanına

($\bar{X}$=469.75) sahiptir. Sosyal Bilgiler puanlarının baba eğitim düzeyine göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan ANOVA sonuçları lise ve üzeri eğitime sahip babalar ile ortaokul ve altı eğitime sahip babalar arasında anlamlı fark olduğunu ortaya koymaktadır.

Eğitim Hedefi

Eğitim hedefi değişkenine göre öğrencilerin Sosyal Bilgiler puanlarına ait betimsel istatistikler Tablo 2.51'da verilmiştir.

Tablo 2.51.
Eğitim Hedefi Değişkenine Göre Öğrencilerin Sosyal Bilgiler *Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler*

Eğitim hedefi	N	%	Hatay Ortalama	Türkiye Ortalama
Liseyi bitirmek	41	9.8	438.24	412.6
Yüksekokul bitirmek	18	4.3	493.64	457.7
Üniversite bitirmek	247	58.8	529.44	498.4
Yüksek lisans veya doktora yapmak	114	27.1	580.25	550.8
Toplam	420	100	532.79	500.6

Sosyal Bilgiler testine ilişkin öğrenci ortalamaları, öğrencilerin eğitim hedeflerine göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının eğitim hedefi doktora ve yüksek lisans yapmak olan öğrencilere ait olduğu ($\bar{X}$ =580.25), en az puan ortalamasının ise eğitim hedefi liseyi bitirmek olan öğrencilere ait olduğu ($\bar{X}$=438.24) görülmektedir. Öğrencilerin eğitim hedefleri arttıkça Sosyal Bilgiler dersi puanlarının da arttığı görülmektedir. Bununla birlikte, öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puanlarının eğitim hedeflerine göre anlamlı bir şekilde farklılık gösterdiği yapılan ANOVA analizi ile belirlenmiştir. Hedefi yüksek lisans veya doktora yapmak olan öğrencilerle diğer tüm gruplar arasında anlamlı farklılık çıkmıştır ayrıca hedefi liseyi bitirmek olan öğrencilerle üniversiteyi bitirmek olan öğrenciler arasında da anlamlı farklılık vardır. Bu bulgular Türkiye geneli sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

Evdeki Kitap Sayısı

Evdeki kitap sayısına göre öğrencilerin Sosyal Bilgiler puanlarına ait betimsel istatistikler Tablo 2.52'de verilmiştir.

Tablo 2.52.
Evdeki Kitap Sayısına Göre Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler

Evdeki kitap sayısı	N	%	Hatay Ortalama	Türkiye Ortalama
0-5 kitap	39	10.1	487.99	452.3
6-15 kitap	110	28.5	502.14	476.3
16-50 kitap	116	30	536.74	511.4
51-80 kitap	47	12.2	551.45	524.5
81 ve üzeri kitap	74	19.2	572.45	547.7
Toplam	386	100	530.59	500.5

Sosyal Bilgiler testine ilişkin öğrenci ortalamaları, öğrencilerin evinde bulunan kitap sayısına göre incelendiğinde, en yüksek puan ortalamasının evlerinde 81 ve üzeri kitap olan öğrencilere ait ($\bar{X}$ =572.45) iken en düşük puan ortalamasının ise evlerinde 0-5 kitap olan öğrencilere ($\bar{X}$ =487.99) aittir. Öğrencinin evinde bulunan kitap sayısı arttıkça Sosyal Bilgiler puan ortalamasının arttığı görülmektedir. Buna ek olarak, ANOVA analizi sonuçları öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puanlarının evdeki kitap sayısına göre anlamlı bir şekilde farklılık olduğunu göstermektedir. Bu anlamlı farklılık 0-15 kitap sayısı ile 16 ve üzeri kitap sayısına sahip olan gruplar arasında vardır. Elde edilen sonuçların Türkiye geneli sonuçlarıyla örtüştüğü görülmektedir.

Destekleme ve Yetiştirme Kurslarına Katılma Durumu

Destekleme Yetiştirme Kurslarına (DYK) katılma durumuna göre öğrencilerin Sosyal Bilgiler puanlarına ait betimsel istatistikler Tablo 2.53'te verilmiştir.

Tablo 2.53.
DYK'ye Katılma Durumuna Göre Öğrencilerin Sosyal Bilgiler *Testi Puanlarına Ait Betimsel İstatistikler*

DYK'ye Katılma Durumu	N	%	Hatay Ortalama	Türkiye Ortalama
Katılmadım	159	37.2	533.04	498.4
Yalnızca 1. dönem katıldım	48	11.2	519.04	483.79
Yalnızca 2. dönem katıldım	33	7.7	532.71	487.68
Her iki dönem de katıldım	188	43.9	537.38	516.98
Toplam	428	100	533.51	500.64

Sosyal Bilgiler testine ilişkin öğrenci ortalamaları DKY'ye katılma durumuna göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının her iki dönemde kursa katılan öğrencilere ait olduğu ($\bar{X}$ =537.38), en düşük puan ortalamasının ise kurslara yalnızca birinci dönem katılan öğrencilere ait olduğu ($\bar{X}$ =519.04) görülmektedir. Öğrencilerin DKY'ye katılma durumu ile Sosyal Bilgiler testi

puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır. Bu bulgular Türkiye sonuçlarıyla benzerlik göstermemektedir. Türkiye geneli Sosyal Bilimler testi puanlarının DYK'ya katılma durumuna göre anlamlı bir şekilde farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Hatay ilinde verilen kursların Türkiye genelinde verilen kurslar kadar etkili olmadığı söylenebilir.

Aile İlgisi ve Aile Baskısı

Öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puanları ile ailelerinin gösterdikleri ilgi ve aile baskısı arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla gerçekleştirilen korelasyon analizi neticesinde elde edilen sonuçlar Tablo 2.54'de görülmektedir.

Tablo 2.54.
Sosyal Bilgiler *Puanları ile Aile İlgisi ve Aile Baskısı Arasındaki Korelasyonlar*

	Sosyal Bilgiler başarı puanı
Aile İlgisi	.127*
Aile Baskısı	-.0.42

Öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puanları ile aile ilgisi arasında düşük düzeyde, pozitif yönde anlamlı bir ilişki varken; aile baskısı ile arasında negatif yönde çok düşük düzeyde anlamlı olmayan bir ilişki olduğu görülmektedir.

Akran Zorbalığına Maruz Kalma Durumu

Öğrencilerin Sosyal Bilgiler puanları ile akran zorbalığına maruz kalma durumları arasındaki ilişkiyi belirlemek amacıyla yapılan analiz sonucunda elde edilen sonuçlar Tablo 2.55'te görülmektedir.

Tablo 2.55.
Sosyal Bilgiler Puanları ile Akran Zorbalığına Maruz Kalma Durumları Arasındaki Korelasyon

	Sosyal Bilgiler Başarı Puanı
Akran Zorbalığı	-.0.75

Öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puanları ile akran zorbalığına maruz kalma durumları arasında düşük düzeyde negatif yönde bir ilişki olduğu görülmektedir. Bir başka deyişle, akran zorbalığına maruz kalma durumu arttıkça öğrencilerin Sosyal Bilgiler puanlarının az da olsa düşme eğilimi gösterdiği görülmektedir.

Sosyal Bilgiler Başarısını Etkileyen Öğretmen Özellikleri

Öğretmenlerin Kıdemi ve Çalıştığı Okuldaki Hizmet Yılı

Öğretmenlerin genel çalışma süreleri (kıdemleri) ve mevcut okuldaki çalışma süreleri ile öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puanları arasındaki ilişkileri belirlemek amacıyla yapılan korelasyon analizleri sonucunda elde edilen bulgular Tablo 2.56'da görülmektedir.

Tablo 2.56.
Öğrencilerin Sosyal Bilgiler Testi Puanları ile Öğretmenlerin Genel Çalışma Süresi ve Mevcut Okuldaki Çalışma Süresi Arasındaki Korelasyonlar

	Sosyal Bilgiler Başarı Puanı
Öğretmenlerin Kıdemi	.146
Mevcut Okuldaki Çalışma Yılı	.440*

Tablo 2.56'ya göre, öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puanları ile öğretmenlerin mevcut okuldaki çalışma yılı arasında orta düzeyde, pozitif yönde ve anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Bir başka deyişle, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin okuldaki çalışma yılı arttıkça öğrencilerin Sosyal Bilgiler testi puanlarının da artma eğilimi gösterdiği belirtilebilir. Okuldaki çalışma yılı kadar olmasa da öğretmenlerin kıdemi arttıkça Sosyal Bilgiler başarı puanının arttığı da söylenebilir.

Öğretmenlerin Girmiş Oldukları Derslere İlişkin Görüşleri

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin girmiş oldukları derslerle ilgili görüşleri Tablo 2.57'de yer almaktadır.

Tablo 2.57.
Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Girmiş Oldukları Derslere İlişkin Görüşleri

Maddeler	Kesinlikle Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Kararsızım		Kısmen Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1. Ders yüküm çok fazla	1	6.7	4	26.7	1	6.7	2	13.3	7	46.6
2. Ders öncesi hazırlık yaparım	12	80	2	13.3	0	0	1	6.7	0	0
3. Derse hazırlanmak için yeterli zamanım var	12	80	1	6.7	1	6.7	1	6.7	0	0
4.Öğrencilerle bire bir ilgilenmek için yeterli zamanım var	4	26.7	5	33.3	2	13.3	0	0	4	26.7
5.Ders programındaki değişikliklere ayak uydurabiliyorum	10	66.6	1	6.7	1	6.7	2	13.3	1	6.7
6. Çok fazla ders dışı iş yüküm bulunmaktadır	2	13.3	3	20	2	13.3	4	26.7	4	26.7

Tablo 2.57 incelendiğinde, “Ders yüküm çok fazla” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 5 (%33.4) öğretmen bulunurken, bu ifadeye kısmen katılmayan ve hiç katılmayan 9 (%59.9) öğretmen bulunmaktadır. “Ders öncesi hazırlık yaparım” ifadesine Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin neredeyse tamamı kısmen ve kesinlikle 14 (%93.3) katılırken, sadece 1 öğretmen (%6.7) kısmen katılmadığını belirtmiştir. Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin büyük bir kısmının ders öncesi hazırlık yaptığı gözlenmektedir. “Derse hazırlanmak için yeterli zamanım var” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 13 (%86.7) öğretmen bulunurken, bu ifadeye kısmen katılmayan 1 (%6.7) öğretmen vardır. Bu durumda öğretmenlerin büyük bir kısmının derse hazırlanmak için yeterince zamanlarının olduğu savunulabilir. “Öğrencilerle bire bir ilgilenmek için yeterli zamanım var” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 9 (%60) öğretmen varken, bu görüşe hiç katılmayan 4 (%26.7) öğretmen vardır. Öğretmenlerin yarısından fazlasının öğrencilerle bire bir ilgilenmek için yeterli zamanının olduğu gözlenmektedir. “Ders programındaki değişikliklere ayak uydurabiliyorum” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 11 (%73.3) öğretmen bulunurken, bu görüşe kısmen katılmayan ve hiç katılmayan 3 (%20) öğretmen bulunmaktadır. Öğretmenlerin büyük bir kısmının ders programındaki değişikliklere ayak uydurabildiği görülmektedir. “Çok fazla ders dışı yüküm var” ifadesine kısmen katılan ve kesinlikle katılan 5 (%33.3) öğretmen varken, bu ifadeye hiç katılmayan 8 (%53.4) öğretmen bulunmaktadır.

Öğretmenlerin Ödevlerle İlgili Öğrencilere Geribildirimde Bulunma Durumları

Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin verdikleri ödevlerle ilgili öğrencilere geri bildirimde bulunma durumlarına ilişkin görüşleri Tablo 2.58 ’de yer almaktadır.

Tablo 2.58.
Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Ev Ödevleriyle İlgili Öğrencilere Geri Bildirimde Bulunma Durumları

Maddeler	Her zaman ya da hemen hemen her zaman		Bazen		Hiç ya da neredeyse hiç	
	N	%	N	%	N	%
1. Ödevleri kontrol ederim ve öğrencilere geri bildirimde bulunurum	10	62.5	3	31.2	1	6.3
2. Öğrencilerin ödevlerini kendilerine kontrol ettiririm	1	6.3	6	37.5	9	56.2
3. Ödevleri sınıfta tartışırım	1	6.3	14	87.4	1	6.3
4. Ödevleri öğrencilerin ders notlarına katkı sağlayacak şekilde kullanırım	5	33.3	8	53.4	2	13.3
5. Öğrencilerin ödevlerini başka bir öğrenciye kontrol ettiririm	2	12.5	5	31.3	9	56.2

Tablo 2.58 incelendiğinde, Sosyal Bilgiler öğretmenlerin büyük çoğunluğunun (%93.7) her zaman ya da bazen ödevleri kontrol ettiği ve öğrencilere geri bildirimde bulunduğu gözlenmektedir. Yine öğretmenlerin çok büyük bir kısmı (%93.7) ödevleri her zaman ya da bazen sınıfta tartıştığını belirtmiştir. Ev ödevlerini her zaman ya da bazen öğrencilerin notlarına katkı sağlayacak şekilde kullanan öğretmenlerin oranı %86.7'dir. Bununla birlikte öğretmenlerin belli bir kısmı (%43.8) öğrencilerin ödevlerini her zaman ya da bazen başka bir öğrenciye kontrol ettirdiği gözlenmektedir.

Sosyal Bilgiler Başarısını Etkileyen Okul Özellikleri

Okul Türü

Okul türüne göre, Sosyal Bilgiler testine ilişkin okul ortalamaları Tablo 2.59'da verilmiştir.

Tablo 2.59.
Okul Türüne Göre Ortalama Sosyal Bilgiler Testi Puanları

Okul Türü	N	%	$\bar{X}$
Genel Ortaokul	14	93.3	526.79
İmam Hatip Ortaokulu	1	6.7	513.23
Toplam	15	100	525.89

Sosyal Bilgiler testine ilişkin okul ortalamaları, okul türüne göre incelendiğinde daha yüksek puan ortalamasının genel ortaokullarına ait olduğu ($\bar{X}$=526.79), genel ortaokulları imam hatip ortaokullarının ($\bar{X}$=513.23) izlediği görülmektedir. Bununla birlikte, Sosyal Bilgiler testine ilişkin ortalama puanları bakımından okul türleri arasında anlamlı bir fark tespit edilememiştir.

Sekizinci Sınıf Ortalama Sınıf Mevcudu

Sekizinci sınıfların ortalama sınıf mevcuduna göre, Sosyal Bilgiler testine ilişkin okul ortalamaları Tablo 2.60'da verilmiştir

Tablo 2.60.
Sekizinci Sınıf Mevcudu Ortalamasına Göre Okulların Ortalama Sosyal Bilgiler Puanları

8. Sınıf Ortalama Sınıf Mevcudu	N	%	$\bar{X}$
25'ten az	5	33.3	524.53
25-30 arası	8	53.4	512.77
31-40 arası	2	13.3	581.74
Toplam	15	100	525.89

Okullara ait ortalama Sosyal Bilgiler testi puanları, sekizinci sınıf ortalama sınıf mevcuduna göre incelendiğinde en yüksek puan ortalamasının, sınıf mevcudu ortalaması 31-40 arasında değişen okullarda olduğu (X=581.74), bu okulları sınıf mevcudu ortalaması 25'ten az olan okulların takip ettiği görülmektedir (X=524.53). En son sırada ise sınıf mevcudu ortalaması 25-30 arası olan

okullar (X=512.77) yer almaktadır. Elde edilen istatistiki sonuçlar sınıf mevcutları arasındaki bu başarı farklılığın anlamlı olmadığını ortaya koymaktadır.

Okulun Bulunduğu Yer

Okulun bulunduğu yere göre, okulların ortalama Sosyal Bilgiler testi puanları Tablo 2.61'de verilmiştir.

Tablo 2.61.
Okulun Bulunduğu Yerleşim Birimine Göre Okulların Ortalama Sosyal Bilgiler Puanları

Okulun Bulunduğu Yer	N	%	$\bar{X}$
Şehir Merkezi	6	40	542.41
Kasaba, köy vb.	9	60	514.87
Toplam	15	100	525.89

Sosyal Bilgiler testine ait okul ortalamalarının yerleşim birimlerine göre durumu incelendiğinde, şehir merkezindeki okullara ait puan ortalamasının (X=542.41), kasaba ve köylerde bulunan okullara ait puan ortalamasına göre (X=514.87) daha yüksek olduğu görülmektedir. Ancak bulgular, Sosyal Bilgiler testi okul ortalamalarının yerleşim birimine göre anlamlı bir farklılık göstermediğini ortaya koymaktadır.

BÖLÜM-3

TARTIŞMA ve SONUÇ

Bu raporda 8. sınıf öğrencilerinin zihinsel becerilerinin ortaya konulması ve öğrencilerin başarılarıyla ilişkili öğrenci, öğretmen ve okul özelliklerinin belirlenmesi amacıyla yapılan ABİDE araştırması kapsamında elde edilen bulgular Hatay ili özelinde ele alınmıştır. Hatay ilinin Türkçe, Matematik, Fen Bilgisi ve Sosyal Bilgiler derslerindeki başarısının genel olarak Türkiye ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir. MEB tarafından belirlenen yeterlik düzeylerine göre Hatay ilinin Türkçe, Fen Bilgisi ve Sosyal Bilgiler derslerinin ortalaması orta üstü düzey aralığına denk gelirken, Matematik ortalaması orta düzey aralığında kalmaktadır. Hatay ilinin dikkat çeken bulgularından bir tanesi de temel altı düzeyde olan öğrenci sayısının çok az olmasıdır. Bu sayı tüm derslerde 10 öğrencinin altında kalmaktadır. Elde edilen bulgular Hatay ilinin ABİDE'de araştırılan derslerde başarılı olduğunu ortaya koymaktadır. Hatay ilindeki öğrenci başarısını etkileyen değişkenler incelendiğinde öğrenci cinsiyetinin Türkçe, Matematik, Fen Bilgisi ve Sosyal Bilgiler derslerindeki başarı üzerinde anlamlı bir etkisinin olmadığını ortaya koymaktadır. Kız ve erkek öğrencilerin başarı ortalamaları arasında farklar olsa da bu farklar istatistiki olarak anlamlı değildir. Dolayısıyla Hatay ilindeki kız ve erkek öğrencilerin eğitime erişmede fırsat eşitliğine sahip olduğu söylenebilir.

Öğrenci başarı puanları anne ve babanın eğitim durumu açısından incelendiğinde; anne ve baba eğitim düzeyinin öğrencilerin Türkçe, Sosyal Bilgiler, Matematik ve Fen Bilimleri başarılarında önemli bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir. Ebeveynlerin eğitim düzeyleri arttıkça öğrenci başarısının anlamlı bir şekilde arttığı görülmüştür. Öğrencilerin eğitim hedefi ile ilgili analizlerde Türkiye sonuçlarına benzer şekilde Hatay'da da öğrencilerin eğitim hedefi yükseldikçe, ortalama puanlarının anlamlı bir şekilde yükseldiği görülmüştür. Dolayısıyla öğrencilerin eğitim hedeflerini yükseltecek çalışmaların yapılmasının öğrenci başarısına katkıda bulunacağı düşünülmektedir. Aynı şekilde bulgular evdeki kitap sayısı arttıkça öğrenci başarısının arttığını da ortaya koymaktadır. Öğrenci başarısında önemli etkenlerden olan anne-baba eğitim seviyesinin sonradan geliştirilmesi zordur ancak evdeki kitap sayısını arttırmak görece daha kolaydır. Okul idaresi veya rehberlik servisleri velilerle görüşülüp evdeki kitap sayısının arttırılmasını telkin edebilir ve evde ailecek kitap okuma saatlerinin yapılmasının öğrencilerin ders başarısına yapacağı katkıyı anlatabilir.

Bulgular öğrencilerin destekleme ve yetiştirme kurslarına katılımı bakımından ele alındığında, Türkiye sonuçlarının aksine Hatay ilinde destekleme kurslarına katılan öğrencilerle (1. Dönem, 2. Dönem veya her iki dönem katılan) katılmayan öğrencilerin başarıları arasında anlamlı fark bulunmamıştır. Hatay için zayıf bir yön olarak ortaya çıkan bu durumun sebeplerinin araştırılması

ve kursların etkili hale getirilmesi Hatay ilinin başarısını daha da arttıracaktır. Bir başka dikkat çeken bulgu ise öğretmenlerin çalıştıkları okuldaki hizmet yılları ile öğrencilerin tüm derslerdeki (Türkçe, Matematik, Fen Bilimleri, Sosyal Bilgiler) başarıları arasında orta düzeyde pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki bulunmuş olmasıdır. Okulundan ayrılmak istemeyen öğretmen mutlu öğretmendir. Okulun çevresini bilen, kültürüne alışmış ve mutlu öğretmenlerin öğrencilerine olan katkısının azımsanmayacak düzeyde olduğu söylenebilir.

Öğrenci başarısı sınıf mevcuduna göre incelendiğinde beklenenin aksine mevcudun yüksek olduğu sınıfların (31-40 arası) daha başarılı olduğu görülmektedir. Ancak Hatay ili özelinde elde edilen bu bulgunun okulların bulunduğu yerleşim yeri ile birlikte değerlendirilmesi durumunda anlamlı olacağı düşünülmektedir; çünkü veriler şehir merkezinde bulunan okulların kırsal bölgelerde bulunan okullara göre daha başarılı olduğunu ortaya koymaktadır. Şehir merkezlerindeki okulların sınıf mevcutlarının kırsaldaki okullara göre daha kalabalık olduğu düşünüldüğünde öğrenci başarısı üzerinde sınıf mevcudunun kalabalık olmasından ziyade okulun şehir merkezinde bulunmasının etkili olduğu söylenebilir.